

Ivo Michiels tegen/met het existentialisme

Het vroege werk van Ivo Michiels, meer bepaald zijn debuutnovelle *Zo, ga dan...* (1947) en zijn debuutroman *Het vonnis* (1949), wordt door onderzoekers als boodschapperig en anti-existentialistisch gecategoriseerd. Beide teksten voeren namelijk een karikaturale sartrianse figuur op die negatief afgeschilderd wordt en onschadelijk gemaakt wordt, ten voordele van de altruïstische hoofdfiguren (Stynen 1980, 62).

Een minder oppervlakkige lectuur demonstreert echter dat de existentiële problemen die de sartrianse karikaturen belichamen een uitvergroting zijn van de problemen waarmee de andere personages worstelen. Beide teksten zoeken antwoorden op vragen die sterk gelijklopen met de vragen in diverse existentialistische teksten uit de naoorlogse periode. Ze incorporeren dezelfde topoi en motieven, en proberen zo het existentialisme met de eigen inzichten te ondermijnen.

Een lectuur van *Zo, ga dan...* en *Het vonnis* vanuit een literair-existentialistische lens maakt het bovendien mogelijk om commentaren in de contemporaine katholieke receptie beter te begrijpen. Het wringt inderdaad om de novelle in het genre van de bekeringsliteratuur te willen inpassen. Ook kan de roman niet volledig begrepen worden door hem als een klassieke psychologische roman te benaderen.